

2. Finansiering

Østhjælpen er af en så vigtig karakter, at der bør aftales en flerårig ramme for Øststøtten. I 1992 afsættes i finansloven 2,1 mia. kr. til såvel de multilaterale som de bilaterale hjælpeprogrammer. På samme måde bør der frem til og med 1994 afsættes mindst 2,1 mia. kr. årligt til Øststøtten, det vil sige for en treårig periode ligesom støtten fra EF.

Ved besparelser på forsvarsbudgetterne 1991 og 1992 blev der i alt sparet 650 mio. kr., som blev øremærket til Østhjælpen. Yderligere besparelser på forsvarsbudgettet bør også i fremtiden anvendes direkte til finansiering af støtten til reformerne i Øst.

3. Faste principper for støtten

Den danske støtte bør være båret frem i en erkendelse af, at måden, vi støtter på, har betydning for, hvilken type samfund vi fremmer. Den vestlige hjælp bør indrettes på at skabe forudsætningerne for langsigtede stabile økonomiske og politiske reformer samt ud fra princippet om en økologisk bæredygtig udvikling – og ikke på illusioner om hurtige mirakelkure.

Der er på mange områder gjort en god begyndelse med hensyn til den danske indsats, men samtidig er det vigtigt, at der nu på baggrund af de indhøstede erfaringer udformes nye og faste retningslinier, og at der sker en målrettet prioritering af Østhjælpen.

Flertallet finder, at ét af de vigtigste midler til at understøtte udviklingen i Østlandene bliver handelssamarbejdsaftaler. Der må ydes en fortsat dansk indsats for at give Østlandene adgang til EF-markederne gennem handels- og associeringsaftaler.

Det er i den forbindelse vigtigt, at der etableres frihandelsaftaler internt mellem Østlandene, så samhandelen mellem landene genoptages, og at valutaerne gøres konvertible.

Endelig skal den geografiske fordeling af midlerne være baseret på en kvalitativ vurdering af de enkelte projekter og udmøntes så decentralt som muligt.

Al hjælp til Østlandene bør ydes på en sådan måde, at udnyttelsesgraden maksimeres. Princippet for støtten bør være, at den tilvejebringes ad den vej, som sikrer størst mulig udnyttelse af pengene til gavn for det påtænkte land.

Flertallet lægger stor vægt på gennemførelse af projekter i Østersøregionen.

På baggrund af de positive danske erfaringer på de øvrige hjælpeområder påpeger flertallet, at organisationer, der ikke repræsenterer regeringen (NGO'er), og folkelige bevægelser bør prioriteres højt i projektudvælgelsen på alle områder af Østhjælpen.

Flertallet ønsker at understrege, at det på alle områder må være en dialog med modtagerlandet samt projekternes kvalitet, der danner grundlag for tildelingen af både multilaterale og bilaterale midler.

4. En social, kulturel og miljømæssig dimension

Det er flertallets opfattelse, at Øststøtten skal tage hensyn til og aktivt modvirke de negative sociale eftervirkninger, som følger med en omstilling til markedsøkonomi. Der bør ydes støtte til etablering af velfærdsskabende ordninger og institutioner. På disse områder har Danmark en viden og erfaring, som kan overføres til de nye demokratier i Øst.

Den økologiske dimension bør endvidere indgå som en vigtig gennemgående faktor i alle de danske støtteprogrammer. Netop miljøet er tidligere blevet meget lavt prioriteret i Østlandene, hvorfor det må sikres, at økonomisk støtte fremmer en bæredygtig udvikling.

En styrkelse af respekten for menneskerettighederne bør være et gennemgående træk, når der stilles kriterier for, hvilke projekter vi ønsker at støtte.

Østhjælpen bør desuden indeholde en kulturel, uddannelses- og forskningsmæssig dimension, som kan være med til at sikre en harmonisk, stabil og forhåbentlig demokratisk udvikling. En videreførelse af kulturinstituttet i Baltikum vil være ét blandt mange initiativer, som kan virke befordrende for den »bløde del« af reformerne.